

יום ה', י"ב בסיון תשס"ו (08 ביוני)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"דע את עמך" [המשך המסע לקהילות תפוצות ישראל...]

יהודים רבים לא ניתן למצוא באיסלנד המבודדת, שנותרה חברה סגורה, המשמרת ערכים תרבותיים לאורך מאות שנים. למרות פתיחותה להגירה יהודית, משנת 1878 ועד תחילת המאה ה-20, לא הגיעו אליה רבים, בין היתר מחוסר תשתית מתאימה לחיי דת.

המחקר אודות יהודי איסלנד מצוי בחיתוליו, ואחד הבודדים שעוסקים בנושא, הוא סנורי ג. ברגסון (Snorri G. Bergsson), שכתב את עבודת המאסטר שלו (באוניברסיטת איסלנד) בנושא: **"איסלנד והשאלה היהודית עד 1940"**. ממקורות מידע רבים שאסף, מצא ברגסון שלמרות חזותם הנחמדה של תושבי המדינה המרוחקת כלפי זרים, הפגינו עיתוניה הגדולים, כמו גם גורמים ממשלתיים בה, תמיכה במדיניות הנאצית, בעיקר כשרדיפת היהודים בגרמניה הפכה גלויה. עוד הוא מצא, כי **בניגוד להצהרות רשמיות**, תרמה איסלנד פחות ממדינות אירופאיות אחרות להצלת יהודים מגרמניה. כך, בקשות רבות להגירה אל המדינה נדחו, למרות שהמצב בגרמניה היה ידוע למקבלי ההחלטות. **בהתאמה, מספר היהודים שניצלו בדרך זו היה קטן ממספרם של אלו שנאלצו לעזוב את המדינה באותה עת.** בסופו של דבר "הצליחה" מדיניות ההגירה הסלקטיבית, ובשנת 1945 נרשמו באיסלנד תשעה (19) יהודים בלבד. מי שמראש לא התלהב מן המדינה הקרה היה **מקס נורדאו**, לימים נשיא ההסתדרות הציונית. בשנת 1874, הוא סיקר כעיתונאי הונגרי את חגיגות המילניום להיווסדה של איסלנד, וכתב - "עדיף להיות כלב במלונה מאשר טייל באיסלנד". לדבריו, הוא מצא במדינה אנשים שהיו "מדהימים במלנכוליות שלהם ופרימיטיביים למדי".

פרימיטיביים למדי (לפחות בעינינו כיום), הם שמות המשפחה האיסלנדיים. על פי חוק, חייב כל אזרח המדינה לבחור לעצמו "שם משפחה", אשר מורכב מן השם הפרטי של אביו או אמו, בתוספת הייחוס "בן של" (son) או "בת של" (dóttir). מסורת ארוכת שנים באיסלנד, **מעניקה חשיבות רבה לשמו הפרטי של האדם** ואפילו ספרי הטלפונים והרשימות הממשלתיות מסודרים **על פי השמות הפרטיים!** לפיכך, אזרחי המדינה אינם מורשים לשאת את שם המשפחה של בני זוגם. שיטה זו אינה מאפשרת לזהות, אפילו היו במדינה יהודים, מי מנושאי שם זה או אחר מקפיד על שמירת השבת.

שמירת השבת היא עסק מסובך למדי במקומות הקרים והצפוניים, בהם השמש אינה שוקעת בקיץ ואינה זורחת בחורף. סביב חוג הקרח הצפוני - אשר עובר ברוסיה, אלסקה, קנדה, גרינלנד וסקנדינביה - לתרגולים ולפנסי הרחוב יש ל"ז שונה מזה המוכר לנו. מה יעשה יהודי, אשר צריך לשמור על קדושת השבת עד לשקיעת החמה, אם שקיעה שכזו תתרחש רק כעבור חודשים אחדים? המחמירים מבין הפוסקים, גורסים שאין לבקר כלל במקומות אלו. המקלים טוענים, כי על המבקר במקום לנהוג על פי השעון במקום ממנו בא. פסיקות אחרות מגדירות זמני תפילה קבועים ביממה, או מתייחסות לנקודה הנמוכה ביותר של השמש במהלך היום

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים "א"]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת (ב"ש): 19²¹ (י-ם): 19⁰⁸ (ת"א): 19²³ (חיפה): 19¹⁶

צאת השבת (ב"ש): 20¹⁹ (י-ם): 20²⁷ (ת"א): 20²⁹ (חיפה): 20³¹

פרשת השבוע: **"בהעלותך"** [במדבר ח' 1 - י"ב 16] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', י"ב בסיון תשס"ו (08 ביוני)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

כנקודת ה"שקיעה". לאור מורכבותו של הנושא, אם אתם שומרי מצוות, הנוסעים לצפון הרחוק - כדאי להתייעץ קודם לנסיעה עם רב, כדי למנוע בלבול גדול. http://www.ppt.co.il/roots/roots_february.htm

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים "א"]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום חמישי בשבת

כניסת השבת (ב"ש): 19²¹ (י-ם): 19⁰⁸ (ת"א): 19²³ (חיפה): 19¹⁶

צאת השבת (ב"ש): 20¹⁹ (י-ם): 20²⁷ (ת"א): 20²⁹ (חיפה): 20³¹

פרשת השבוע: "בהעלותך" [במדבר ח' 1 – י"ב 16] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.